

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 «Управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Стратегія підприємства» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Укладач А.В. Непочатенко. Біла Церква: БНАУ, 2025. 24 с.

Розробник: Непочатенко А.В., к.е.н., доцент,

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
(Протокол № 10 від 06.06.2025 р.)

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, д.е.н., професор

Лариса САТИР

Гарант ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», доцент

Валентина КЕПКО

Схвалено групою зі змісту та якості освіти економічного факультету
(Протокол № 6 від 26.06.2025 р.)

Голова науково-методичної комісії, професор

Ігор ПАСКА

ЗМІСТ

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2.	ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3.	КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»	5
4.	ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
5.	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА»	6
6.	СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
7.	ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
	7.1 Лекції	8
	7.2 Практичні заняття	12
	7.3 Самостійна робота	13
	7.4 Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	16
8.	МЕТОДИ НАВЧАННЯ	20
9.	ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	20
10.	ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	20
11.	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	21
12.	ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	22
13.	РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	23

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Стратегія підприємства» для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 56 годин (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 64 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань: 07«Управління та адміністрування»	Обов’язкова	
		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: 076«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – розрахункове		Семестр	
		7-й	8-й
Загальна кількість академічних годин – 120		Лекції	
		28 год.	8 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,5		Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Практичні
	28 год.		12 год.
	Самостійна робота		
	64 год.		100 год.
	Підсумковий контроль: іспит		

Метою дисципліни «Стратегія підприємства» є засвоєння студентами теоретичних засад стратегічного планування, оволодіння навичками та інструментарієм стратегічного аналізу, методами і підходами формування стратегій підприємства.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Стратегія підприємства» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Мікро-, та Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Статистика».

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 076 «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА»

Змістовий модуль 1. Стратегія підприємства, основні етапи її розробки

- Тема 1.1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція концепції
- Тема 1.2. Місія та цілі підприємства
- Тема 1.3. Стратегічний контекст підприємства
- Тема 1.4. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства
- Тема 1.5. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства

Змістовий модуль 2. Види стратегій підприємства їх особливості та умови застосування

- Тема 2.1. Стратегії бізнесу
- Тема 2.2. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства
- Тема 2.3. Стратегії зовнішнього розвитку підприємства
- Тема 2.4. Корпоративна стратегія підприємства

Змістовий модуль 3. Стратегічні альтернативи та основи стратегічного управління підприємством

- Тема 3.1. Матричні методи у формуванні корпоративної стратегії підприємства
- Тема 3.2. Альтернативність у стратегічному виборі підприємства
- Тема 3.3. Декомпонування корпоративної стратегії підприємства
- Тема 3.4. Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства
- Тема 3.5. Сучасний стан і перспективи розвитку стратегічного управління в Україні

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Стратегія підприємства, основні етапи її розробки												
Тема 1.1	9	2	2		2	3	9	2	0		2	5
Тема 1.2	8	2	2		2	2	8	0	0		2	6
Тема 1.3	8	2	2		2	2	8	0	2		2	4
Тема 1.4	8	2	2		2	2	8	0	2		2	4
Тема 1.5	8	2	2		2	2	8	2	0		2	4
Разом за модуль 1	41	10	10		10	11	41	4	4		10	23
Змістовий модуль 2. Види стратегій підприємства їх особливості та умови застосування												
Тема 2.1	8	2	2		2	2	8	0	2		2	4
Тема 2.2	9	2	2		2	3	9	2	0		2	5
Тема 2.3	8	2	2		2	2	8	0	0		2	6
Тема 2.4	8	2	2		2	2	8	0	2		2	4
Разом за модуль 2	33	8	8		8	9	33	2	4		8	19
Змістовий модуль 3. Стратегічні альтернативи та основи стратегічного управління підприємством												
Тема 3.1	8	2	2		2	2	8	2	2		2	2
Тема 3.2	9	2	2		2	3	9	0	0		2	7
Тема 3.3	10	2	2		2	4	10	0	2		2	6
Тема 3.4	10	2	2		2	4	10	0	0		2	8
Тема 3.5	9	2	2		2	3	9	0	0		2	7
Разом за модуль 3	46	10	10		10	16	46	2	4		10	30
Всього годин	120	28	28		28	36	120	8	12		28	70

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Стратегія підприємства, основні етапи її розробки	
Тема 1.1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція концепції Еволюція систем управління підприємством. Перелік типових стратегічних рішень із яких підприємство має здійснити свій вибір. Поняття "стратегії". Множинність аспектів вживання категорії "стратегія". Різноманітність у підходах до визначення стратегії у трактуваннях провідних вчених-теоретиків Г. Мінцберга (комбінація п'яти "П"), М. Мескон та М. Альберта, І. Ансоффа, Т.В. Калінеску. Фактори, що найбільш суттєво впливають на зміст стратегії підприємства. Організаційні рівні побудови стратегій. Ознаки класифікації стратегій та їх зміст. Критерії потенційної ефективної стратегії, їх зміст.	2
Тема 1.2. Місія та цілі підприємства Суть та значення місії для підприємства. Бачення та філософія функціонування підприємства. Інформація, що міститься в офіційному викладенні місії. Правила вибору місії підприємства. Поняття цілей. Стратегічні, довгострокові та короткострокові цілі. Галузі діяльності, в яких мають бути визначені цілі компанії. Критерії ефективності цілей. "Дерево цілей" підприємства. Поняття "дерева цілей" і принципи його побудови. Вимоги до "дерева цілей". Нормативні та фактичні "дерева цілей". Сутність стратегічної прогалини. Стратегічна прогалина як проблема підприємства. Напрями заповнення стратегічної прогалини. Основні етапи аналізу стратегічної прогалини.	2
Тема 1.3. Стратегічний контекст підприємства Трансформаційні процеси в економіці України. Підвищення мобільності зовнішніх чинників і посилення їх впливу на внутрішнє середовище підприємства. Зміст завдань управління організаціями в перехідних до ринку умовах. Необхідність переходу вітчизняних підприємств до стратегічного управління як реакція на зміни умов їх функціонування. Конкурентні переваги і концепція стратегічних груп. Конкурентні переваги як головний чинник успішної діяльності підприємства. Технологія та загальні підходи до вирішення проблем. Необхідність формування стратегічного мислення менеджерів підприємства. Узагальнений перелік типів стратегічних рішень. Форми вияву переваг в економічній, організаційній, технічній сферах діяльності підприємства. Концепція стратегічних груп у	2

конкурентному середовищі.	
Тема 1.4. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства Мета і напрями стратегічного аналізу. Етапи стратегічного аналізу з позиції виявлення критичних точок середовища. Сутність та основні характеристики середовища підприємства (зовнішнє середовище прямого та побічного впливу, внутрішнє середовище). Методи формування інформаційної бази щодо критичних точок середовища (сканування, моніторинг, прогнозування). Фактори зовнішнього середовища побічного впливу: політичні, економічні, соціальні, правові та ін. Оцінка оточення підприємства за допомогою різних інструментів (PEST-аналіз, SLEPT-аналіз, матриця ризиків). Сутність та основний зміст моделі "галузевої конкуренції" М. Портера. Бар'єри входу та виходу. Характеристика основних елементів прямого впливу на підприємство: інтенсивність конкуренції в галузі, потенційні конкуренти, конкурентна сила постачальників та споживачів, товари-субститути. Стратегічні групи конкурентів.	2
Тема 1.5. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства Потенціал підприємства. Функціональна структуризація потенціалу підприємства. Блоково-модульна структуризація потенціалу підприємства. Види ресурсів стратегічного потенціалу. Структура стратегічного потенціалу. Методики оцінювання стратегічного потенціалу підприємства. Система показників для визначення можливостей розвитку потенціалу вітчизняних підприємств. Сутність категорії "конкурентоспроможність". Конкурентні переваги підприємства (зовнішні та внутрішні, низького та вищого порядку). Конкурентоспроможність підприємства і продукції. Відмінності даних понять. Аналіз конкурентних переваг продукції підприємства з позиції забезпечення споживчої цінності товару. Матриця конкурентного профілю. Переваги синергізму для стратегічних бізнес-одиниць. Синергізм організації виробництва (оперативний синергізм). Синергізм продажу. Інвестиційний синергізм. Синергізм менеджменту.	2
Разом за змістовий модуль 1	10
Змістовий модуль 2. Види стратегій підприємства їх особливості та умови застосування	
Тема 2.1. Стратегії бізнесу Поняття, призначення й основний зміст бізнес стратегій. Алгоритм розробки бізнес-стратегії підприємства. Стратегічне позиціонування фірми та стратегічні зони господарювання (СЗГ). Класифікаційні ознаки стратегій бізнесу підприємства. Напрямки формування та типи конкурентної бізнес-стратегії. Види бізнес-стратегій диференціації, їх суть та зміст. Стратегії вузької спеціалізації в окремому бізнесі, стратегія	2

диверсифікації конкретного бізнесу, стратегія лідерства, стратегія претенденства на лідерство, стратегію наслідування (послідовника), стратегії новачка в галузі, стратегії стабілізації (утримання), стратегії зростання, стратегії скорочення та їх сценарії.	
Тема 2.2. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства Суть стратегії диверсифікації. Основні методи реалізації стратегії диверсифікації. Фактори вибору стратегії диверсифікованого зростання. Переваги і ризики вузькоспеціалізованих підприємств. Умови доцільності переходу підприємства до диверсифікації. Критерії щодо оцінки диверсифікації. Сутність поглинання фірми. Чинники доцільності створення нового підприємства у обраній галузі. Переваги та недоліки створення спільних підприємств для входження до галузі. Стратегія зв'язаної (концентричної) диверсифікації. Реалізація зв'язаної диверсифікації у вертикальній (прямий і зворотний напрями) і горизонтальній площинах. Стратегія горизонтальної зв'язаної диверсифікації. Стратегія незв'язаної (конгломератної) диверсифікації. Стратегія входження в нову галузь, стратегія диверсифікації у споріднені галузі, стратегія диверсифікації у неспоріднені галузі, стратегія відновлення та економії, стратегія реструктуризації, стратегія ліквідації.	2
Тема 2.3. Стратегії зовнішнього розвитку підприємства Можливості зростання підприємства у межах галузі. Стратегії горизонтальної та вертикальної інтеграції, умови їх застосування, переваги та недоліки. Використання стратегії диверсифікації як можливості зовнішнього зростання. Фактори, що впливають на стратегії виходу на зовнішні ринки. Характеристики, що властиві міжнародній діяльності. Типи міжнародних стратегій. Переваги і недоліки мультинаціональної стратегії.	2
Тема 2.4. Корпоративна стратегія підприємства Сутність корпоративної стратегії. Принципи формування корпоративної стратегії. Компоненти корпоративної стратегії. Основні чинники забезпечення корпоративної стратегії. Головні напрями корпоративної стратегії. Основні стратегії диверсифікованого підприємства: стратегії згортання і ліквідації; стратегії реструктуризації, відновлення та економії; стратегії багатонаціональної диверсифікації, комбіновані стратегії.	2
Разом за змістовий модуль 2	8
Змістовий модуль 3. Стратегічні альтернативи та основи стратегічного управління підприємством	
Тема 3.1. Матричні методи у формуванні корпоративної стратегії підприємства Методи портфельного аналізу. Двомірні матриці. Етапи проведення аналізу. Сутність матриці господарського портфелю підприємства. Матриця БКГ – особливості побудови. Основні недоліки матриці БКГ та обмеження, які необхідно враховувати при	

використанні цієї моделі. Особливості побудови матриці General Electric. Характеристика полів матриці. Переваги та основні недоліки матриці General Electric та обмеження, які необхідно враховувати при використанні цієї моделі. Визначення стратегії розвитку і ключових факторів успіху з урахуванням кількісних і якісних параметрів зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. Напрями оцінки стратегічного стану підприємства.	2
Тема 3.2. Альтернативність у стратегічному виборі підприємства Процес вибору стратегії. Стратегічна сегментація зовнішнього (конкурентного) середовища. Концепція СЗГ. Стратегії обмеженого зростання, а також зростання, скорочення, комбінована стратегії. Критерії оцінки стратегічних альтернатив. Вибір напрямів зростання підприємства залежно від стратегічних альтернатив. Аналіз прихильності споживачів до підприємства для оцінки його конкурентної позиції. Фактори вибору стратегії. Процес стратегічного аналізу і планування.	2
Тема 3.3. Декомпонування корпоративної стратегії підприємства Дослідження структури цілісної системи. Правила структуризації діяльності компанії. Методологічні вимоги до декомпонування. Використання горизонтального або вертикального декомпонування загальних стратегій Сучасні УРП-системи (управління ресурсами підприємства). Напрями оцінювання ефективності роботи підприємства. Концепція СЗП та процес побудови. Визначення перспектив й розподіл мети за перспективами. Інтегрування СЗП у систему керування. Впровадження системи збалансованих показників та фактори, що забезпечують її успішне впровадження. Використання можливостей синергетики в формуванні корпоративної стратегії.	2
Тема 3.5. Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства Функціональний підхід до управління підприємством. Сутність та система функцій управління на підприємстві. Специфічні та загальні характеристики функціональних служб (функцій управління). Функціональна стратегія та характеристики, що дозволяють її ідентифікувати. Чинники, що впливають на функціональні стратегії підприємства. Елементи функціональної стратегії. Елементи, що треба враховувати при розробці ресурсних стратегій. Взаємозв'язок основних функціональних стратегій розвитку підприємства з ресурсними стратегіями. Методи прийняття стратегічних рішень. Механізм розробки стратегії залежно від структури управління підприємством. Види та зміст типових функціональних стратегій: зміст та структура стратегії маркетингу, види стратегії маркетингу; зміст та	2

структура виробничої стратегії, аспекти виробничої стратегії; зміст та структура стратегії НДДКР; зміст та структура технологічної стратегії; зміст та структура фінансово-інвестиційної стратегії; зміст та структура кадрової стратегії; зміст та структура екологічної стратегії.	
Тема 3.6. Сучасний стан і перспективи розвитку стратегічного управління в Україні Призначення стратегічного управління, його особливості. Прояви відсутності стратегічної спрямованості на підприємствах. Етапи становлення системи стратегічного управління. Особливості перспективного планування на вітчизняних підприємствах. Сутність терміна "система стратегічного управління". Чинники, що впливають на формування системи стратегічного управління. Визначальне значення діючої системи управління. Формування необхідного управлінського потенціалу.	2
Разом за змістовий модуль 3	10
Всього	28

7.2. Практичні заняття

№ з/п	Назви тем	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Стратегія підприємства, основні етапи її розробки		
1	Стратегія підприємства: поняття, еволюція концепції	1
2	Місія та цілі підприємства	1
3	Стратегічний контекст підприємства	2
4	Оцінювання зовнішнього середовища підприємства	2
5	Аналіз стратегічного потенціалу підприємства	4
Разом за змістовий модуль 1		10
Змістовий модуль 2. Види стратегій підприємства їх особливості та умови застосування		
6	Стратегії бізнесу	2
7	Стратегія диверсифікації діяльності підприємства	2
8	Стратегії зовнішнього розвитку підприємства	2
9	Корпоративна стратегія підприємства	2
Разом за змістовий модуль 2		8
Змістовий модуль 3. Стратегічні альтернативи та основи стратегічного управління підприємством		
10	Матричні методи у формуванні корпоративної стратегії підприємства	4
11	Альтернативність у стратегічному виборі підприємства	2
12	Декомпонування корпоративної стратегії підприємства	1
13	Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства	1
14	Сучасний стан і перспективи розвитку стратегічного управління в Україні	1
Разом за змістовий модуль 3		10
Всього		28

7.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та питання винесені на самостійне опрацювання студентами	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. Стратегія підприємства, основні етапи її розробки</i>		
1	Тема 1.1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція концепції Економічна сутність поняття "стратегія". Особливості стратегії, що відрізняють її від поточного планування та управління. Стратегічний план як інструмент реалізації стратегії. Основні підходи до розробки стратегії. Чинники, що впливають на ефективність стратегії. Етапи розробки стратегії підприємства.	3
2	Тема 1.2. Місія та цілі підприємства Місія як генеральна мета підприємства. Сутність і визначення цілей управління, основні вимоги до цілей. Стратегічна прогалина: сутність та етапи аналізу. Методи подолання стратегічної прогалини.	2
3	Тема 1.3. Стратегічний контекст підприємства Основні причини зміни завдань управління підприємством. Сутність та особливості базових моделей організації. Сутність моделі підприємства як відкритої системи. Основні проблеми вітчизняних підприємств. Необхідність формування стратегічного мислення сучасних управлінців. Необхідність та можливість переходу вітчизняних підприємств до стратегічного менеджменту.	2
4	Тема 1.4. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства Фактори зовнішнього середовища прямого впливу та особливості їх оцінювання. Модель "Галузевої конкуренції" М. Портера. Методика аналізу загальної ситуації і конкуренції в галузі за Томпсоном А. А. і Стриклендом А.	2
5	Тема 1.5. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства Управлінське обстеження внутрішніх сильних і слабких сторін організації його завдання та напрями. Конкурентні переваги підприємства та їх види. Організаційна культура підприємства, її роль в процесі розробки та реалізації стратегічних рішень. Сутність, основні елементи та етапи застосування SWOT-аналізу.	2
Разом за змістовий модуль 1		11

Змістовий модуль 2. Види стратегій підприємства їх особливості та умови застосування		
6	Тема 2.1. Стратегії бізнесу Класифікація загальних стратегій підприємства, їх сутність. Зв'язок вибору стратегії з етапом життєвого циклу підприємства. Сутність функціональної стратегії, її основні типи. Ресурсні стратегії, зони стратегічних ресурсів. Продуктові стратегії підприємства. Визначення стратегічної зони господарювання. Сутність "портфеля підприємства", його складові. Концепція синергізму та її реалізація при формуванні бізнес-стратегії підприємства.	2
7	Тема 2.2. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства Диверсифікація та критерії доцільності її впровадження. Переваги та ризики діяльності вузькоспеціалізованих підприємств. Основні передумови впровадження стратегії диверсифікації. Форми входження підприємства у нові галузі, їх переваги та недоліки. Профільна стратегія диверсифікації, її переваги та недоліки. Стратегічна відповідність, її види. Непрофільна диверсифікація, її переваги та недоліки.	3
8	Тема 2.3. Стратегії зовнішнього розвитку підприємства Причини, що стимулюють фірми поширювати свою діяльність на міжнародні ринки. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки Стратегія зовнішньоекономічної діяльності як одна з головних стратегічних альтернатив у діяльності підприємства. Особливості характеру міжнародної конкуренції в різних галузях.	2
9	Тема 2.4. Корпоративна стратегія підприємства Особливості формування корпоративної стратегії підприємства. Види корпоративної стратегії. Стратегії багатонаціональної диверсифікації: їх сутність та особливості.	2
Разом за змістовий модуль 2		9
Змістовий модуль 3. Стратегічні альтернативи та основи стратегічного управління підприємством		
10	Тема 3.1. Матричні методи у формуванні корпоративної стратегії підприємства Переваги та недоліки матричних методів аналізу. Концепція моделі ADL-LC та особливості побудови матриці. Матриця балансу "життєвих циклів" продуктів.	2

11	Тема 3.2. Альтернативність у стратегічному виборі підприємства Загальні стратегії зростання: стратегії інтенсивного, інтегрованого і диверсифікованого зростання. Критерії оцінки стратегічних альтернатив. Метод адаптивного пошуку стратегій І. Ансоффа. Модель класифікації продукції та ринків залежно від ступеня невизначеності перспектив. Загальноконкурентні стратегії підприємства. Аналіз прихильності споживачів до підприємства для оцінки його конкурентної позиції.	3
12	Тема 3.3. Декомпонування корпоративної стратегії підприємства Стратегічна піраміда корпорації, її складові елементи. Ділова стратегія підприємства. Функціональні стратегії корпорації. Операційна стратегія підприємства. Етапи розробки корпоративної стратегії підприємства. Концепція розробки корпоративної стратегії на основі виділення провідної ключової стратегії-підсистеми. Концепція розробки корпоративної стратегії на основі використання логіки побудови системи стратегій окремих видів бізнесу. Концепція розробки корпоративної стратегії на основі побудови системи функціональних стратегій.	4
13	Тема 3.4. Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства Чинники, що впливають на формування функціональної стратегії підприємства. Зв'язок функціональних стратегій із загальною стратегією підприємства. Взаємовідповідність цілей і функціональних стратегій організації. Взаємозв'язок основних функціональних стратегій розвитку підприємства. "Стратегічний набір" функціональної стратегії підприємства . Особливості формування типових функціональних стратегій підприємства: стратегії маркетингу, виробництва, НДДКР, фінансово-інвестиційної стратегії, кадрової стратегії, стратегії організаційних змін підприємства.	4
14	Тема 3.5. Сучасний стан і перспективи розвитку стратегічного управління в Україні Сутність стратегічного управління та особливості його становлення на підприємствах України. Етапи становлення системи стратегічного управління.	3

	Чинники, що впливають на формування системи стратегічного управління. Перспективи використання стратегічного управління на підприємствах України.	
Разом за змістовий модуль 3		16
Всього годин		36

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи не передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Індивідуальне завдання з дисципліни «Стратегія підприємства» виконується самостійно кожним студентом на основі вибраної ним теми й оформляється у вигляді: есе; виступу на науковому семінарі; презентації для виступу на науковій конференції. Охоплює усі основні теми дисципліни.

Індивідуальне завдання припускає наявність наступних елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявності елементів творчості.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

Змістовий модуль 1. Стратегія підприємства, основні етапи її розробки

Тема 1.1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція концепції

1. Актуальні стратегічні і тактичні завдання управління підприємством.
2. Школи стратегічного управління та їх вплив на визначення процесу розробки стратегії.
3. Особливості розробки стратегії підприємства для діючого та новоствореного підприємства.
4. Послідовність, взаємозв'язок, циклічність та ітеративність етапів процесу розробки і реалізації стратегії підприємства.

Тема 1.2. Місія та цілі підприємства

1. Роль корпоративної структури у досягненні стратегічних завдань.
2. Філософія стратегічного управління підприємством.
3. Культура ведення бізнесу й сучасне ділове мислення.
4. Процес розробки місії підприємства: сутність та основні етапи реалізації.
5. Стратегічні цілі й завдання в процесі розробки стратегій підприємства.
6. Роль особистості керівника у формуванні стратегічного бачення розвитку підприємства (організації).

Тема 1.3. Стратегічний контекст підприємства

1. Сучасні методи управління гнучкістю підприємств.
2. Стратегічний набір як ефективний інструмент забезпечення конкурентоспроможності підприємств.
3. Взаємозв'язок елементів стратегічного набору підприємства.
4. Стратегічні орієнтири успішного розвитку підприємства.

Тема 1.4. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства

1. Методика діагностики і прогнозування макросередовища.
2. Оцінка і прогнозування загроз та можливостей зовнішнього середовища.
3. Методика діагностики і прогнозування мікро середовища.
4. Специфіка прогнозування поведінки споживачів.
5. Оцінка стейкхолдерів при проведенні оцінювання зовнішнього середовища підприємства.

Тема 1.5. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства

1. Ресурси та компетенції підприємства як носії конкурентних переваг.
2. Організація інформаційного забезпечення розвитку стратегічного потенціалу підприємства.
3. Формування стратегії з управління потенціалом підприємства.
4. Управління розвитком стратегічного потенціалу підприємства.

Змістовий модуль 2. Види стратегій підприємства їх особливості та умови застосування

Тема 2.1. Стратегії бізнесу

1. Види конкурентних стратегій за М. Портером та їх характеристика.
2. Ризики конкурентних стратегій згідно з підходом М. Портера.
3. Стратегія бізнес-успіху McDonalds.
4. Специфіка аудиту бізнес-стратегій.
5. Типові ситуації застосування стратегій бізнесу.

Тема 2.2. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства

1. Переваги та загрози диверсифікації виробництва.
2. Особливості диверсифікації діяльності аграрних підприємств.
3. Диверсифікація як напрямок стратегічного розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
4. Особливості формування стратегії диверсифікації ризиків господарської діяльності підприємств.
5. Вибір ефективної стратегії диверсифікації виробництва в умовах глобалізації світової економіки.

Тема 2.3. Стратегії зовнішнього розвитку підприємства

1. Стратегії на зовнішніх ринках: закордонний досвід.
2. Переваги та недоліки використання стратегії горизонтальної інтеграції.
3. Аспекти розробки економічної стратегії зовнішнього розвитку підприємства.
4. Ознаки необхідності проведення вертикальної інтеграції.
5. Інтеграційні стратегії як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств галузі АПК.

Тема 2.4. Корпоративна стратегія підприємства

1. Особливості формування стратегії непов'язаної (конгломератної) диверсифікації підприємств.
2. Цілі та основні завдання стратегії припинення діяльності і ліквідації підприємства.
3. Стратегія диференціації ринку: особливості формування.
4. Стратегія управління оптимальними витратами підприємства.

Змістовий модуль 3. Стратегічні альтернативи та основи стратегічного управління підприємством

Тема 3.1. Матричні методи у формуванні корпоративної стратегії підприємства

1. Матриці портфельного аналізу як інструмент структурування стратегічного мислення.
2. Значення портфельного підходу для прийняття стратегічних рішень.
3. Аналіз асортимента за допомогою матриці McKinsey- General Electric.
4. Місце матриці балансу «життєвих циклів» продуктів в формуванні сучасних продуктово-товарних стратегій підприємств.
5. Обмеження в застосуванні класичних та нових матричних методів портфельного аналізу.

Тема 3.2. Альтернативність у стратегічному виборі підприємства

1. Види стратегічних альтернатив та їх характеристика.
2. Особливості вибору стратегічних альтернатив розвитку підприємства в умовах нестабільного ринкового середовища.
3. Стратегії зростання та скорочення – дослідження альтернатив.
4. Формування та вибір стратегічних альтернатив діяльності підприємств на основі використання методу «сценаріїв».

Тема 3.3. Декомпонування корпоративної стратегії підприємства

1. Корпоративна стратегія: поняття, види та етапи розробки.
2. Декомпонування корпоративної стратегії підприємства за принципом виділення окремих бізнес-аспектів.

3. Декомпозиція корпоративної стратегії підприємства за підходом виділення ключової стратегії-підсистеми.

4. Дерево структури та стратегічних альтернатив.

Тема 3.4. Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства

1. Організація розробки маркетингової функціональної стратегії підприємства.

2. Організація розробки виробничої стратегії на підприємстві.

3. Основні напрямки розробки фінансової стратегії на підприємстві.

4. Методичне та інформаційне забезпечення формування функціональних стратегій підприємства.

5. Проблеми та шляхи об'єднання функціональних стратегій підприємства.

6. Проблеми запровадження бюджетування на підприємствах в сучасних умовах ринку.

7. Чинники, що впливають на формування функціональних стратегій.

8. Організація контролю за реалізацією функціональних стратегій

9. Конфлікти, їх роль та шляхи розв'язання у процесі формування функціональних стратегій підприємства.

Тема 3.5. Сучасний стан і перспективи розвитку стратегічного управління в Україні

1. Характерні риси застосування концепції стратегічного управління

2. Концепція сталого розвитку як спосіб гармонізації взаємовідносин людини і природи.

3. Причини кризових явищ на вітчизняних підприємствах.

4. Сучасні підходи до побудови системи управління на підприємствах.

5. Національна специфіка організаційної культури підприємств.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань індивідуальних та в групах; квестів; вирішення проблемних ситуаційних завдань; ділових ігор; навчальних та контролюючих тестів.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Стратегія підприємства» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи, що включає теоретичну частину й розрахункові та / або ситуаційні завдання.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і передбачає обов'язкову присутність студентів. Результати іспиту оприлюднюються в електронному журналі після іспиту під час екзаменаційної сесії.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані ситуаційні, розрахункові завдання, командні проєкти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного контролю студент отримує оцінку за виконану модульну контрольну роботу, яка складається з теоретичної частини й розрахункових та / або ситуаційних завдань.

Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів

навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи.

Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0».

У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times k,$$

де: БПК – бали з поточного контролю;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок:

k – коефіцієнт для певного виду контролю (практичні заняття, самостійна робота – «3», модульний контроль – «1» для форми підсумкового контролю «екзамен» та «4» для форми підсумкового контролю «іспит»).

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумкови й контроль	Загальний бал
Іспит	30	30	10	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1-34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
3. Нормативно-технічна документація;
4. Роздаткові матеріали;
5. Зразки розрахункових індивідуальних завдань.

Технічні засоби:

1. Мультимедійний проектор Acer X1223;
2. Акустична система Microlab FC330;
3. Стационарний комп'ютер Intel Pentium G 6400 GE Force GT730/4Gb/240 GbSSD/400W, монітор Philips 200V4LAB;
4. Ноутбуки Acer Aspire A 315-33-C31R, Intel Celeron (R);
5. Телевізор Samsung UE 32 N 4000 AUX UA;

Програмне забезпечення:

1. MS Windows;
2. MS Office (Access, Word, Excel, Power Point, MS Project);
3. Firefox.

Системи дистанційного навчання:

1. Moodle (teach.btsau.net.ua),
2. Zoom.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Довбня С.Б., Найдовська А.О. Стратегія підприємства. Частина 2: Навч. посібник. Дніпро: НМетАУ, 2021. 92 с. URL: <http://surl.li/nedpsy>
2. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент: підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.
3. Стратегічне управління. Навчальний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізацією «Менеджмент і бізнес адміністрування» / уклад. Л.П. Артеменко. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 342 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45891>
4. Стратегія розвитку підприємства: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти / укладачі: Є.О. Підгора, Т.П. Гігіс, С.В. Касьянюк. Краматорськ-Тернопіль: ДДМА, 2023. 98 с. URL: <https://surl.li/ubhdl>
5. Процишин Ю.Т. Стратегічний маркетинг: електронний навчальний посібник для студентів спеціальності 075 «Маркетинг», ступеня вищої освіти магістр. Тернопіль: ЗУНУ. 2022. 146 с. URL: <http://surl.li/mjjoaf>

Додаткова

1. Ареф'єва О., Пілецька С., Лістрова М. Формування стратегії підприємства в системі антикризового управління. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1721>
2. Горват О., Феєр О. Конкурентна стратегія підприємства: поняття, принципи. Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука». Випуск 2(35), 2023. С. 289-294. URL: <http://dspace.msu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/10298?locale=hu>
3. Євтушенко Н.О., Пільник Т.А. Конкурентна стратегія підприємства: сутність, підходи та принципи формування. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2022. № 3-4. С. 29-34. URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/2724/2617>
4. Лозова О.В., Кужель Н.Л., Кужель О.В. Управління стратегічними змінами підприємства в контексті довгострокового розвитку вітчизняних компаній під час війни та в поствоєнний період. *Бізнес Інформ*. 2024. № 8. С. 386-392. URL: <https://surl.li/rremdp>
5. Людвенко Д.В., Томілова-Яремчук Н.О., Крупа Н.М., Непочатенко А.В., Камінецька О.В. Шляхи інтеграції діджиталізації в управління податками: досвід вітчизняної і світової стратегії. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 14. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/268/231>

6. Олійник Т., Бондар Д. Стратегія зниження витрат підприємства. *Молодий вчений*. 2024. № 4. С. 209-214. URL: <https://surl.li/fsfkki>
7. Струк Н., Капраль О. Маркетингова стратегія підприємства: суть і процес вибору. *Економіка та суспільство*. (55). 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2927>
8. Семенча, І., Гордієнко С. Формування стратегії розвитку бізнесу з урахуванням умов воєнної економіки України. *Економічний простір*. 2022. № 181. С. 143–150. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1166/1125>
9. Рудницька О., Комаровський А. Стратегічне управління підприємством як важлива складова менеджменту. *Економіка та суспільство*. 2023. №57 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3248/3171>
10. Феєр О., Хаустова К., Густі С. Стратегічне управління підприємством в умовах воєнного стану. *Innovation and Sustainability*. 2023. №4. С. 90–97. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/224/213>

Адреси сайтів в INTERNET

1. Ліга Бізнес Інформ. URL: <http://www.liga.net/>.
2. Нормативні акти України. URL: <http://www.nau.kiev.ua/>.
3. Українське право. URL: <http://www.ukrpravo.com>
4. Американська асоціація маркетингу. URL: <https://www.ama.org>.
5. Українська Асоціація Маркетингу. URL: <http://www.uam.in.ua>
6. Сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг URL: <http://www.nfp.gov.ua>.
7. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.